

Bruxelles, 13 aprilie 2018
(OR. en)

7880/18

FSTR 15
FC 15
REGIO 19
SOC 191
AGRISTR 22
PECHE 118
CADREFIN 27

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Data:	12 aprilie 2018
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	6912/18 + COR 1
Subiect:	Eficientizarea sistemului de punere în aplicare și a implementării politicii de coeziune post-2020 și a fondurilor structurale și de investiții europene (fondurile ESI) post-2020 - concluziile Consiliului (12 aprilie 2018)

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor concluziile Consiliului privind eficientizarea sistemului de punere în aplicare și a implementării politicii de coeziune post-2020 și a fondurilor structurale și de investiții europene (fondurile ESI) post-2020, adoptate de Consiliu cu ocazia celei de a 3611-a reuniuni a acestuia, desfășurată la 12 aprilie 2018.

Concluziile Consiliului privind eficientizarea sistemului de punere în aplicare și a implementării politicii de coeziune post-2020 și a fondurilor structurale și de investiții europene (fondurile ESI) post-2020

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE:

- (1) REAMINTEȘTE domeniul de aplicare și obiectivele politicii de coeziune și ale fondurilor ESI, astfel cum sunt enunțate la articolul 174 din TFUE;
- (2) REAMINTEȘTE concluziile sale din 15 noiembrie 2017 privind sinergii și simplificare pentru politica de coeziune post-2020¹;
- (3) REAMINTEȘTE concluziile finale și recomandările Grupului la nivel înalt privind simplificarea pentru perioada de după 2020²;
- (4) SALUTĂ Raportul strategic pentru anul 2017 al Comisiei privind punerea în aplicare a fondurilor structurale și de investiții europene³;
- (5) IA ACT de evaluarea pozitivă din acest raport strategic a noilor elemente introduse în perioada de programare 2014-2020 în scopul ameliorării punerii în aplicare, cum ar fi condiționalitățile ex-ante, alinierea la recomandările relevante specifice fiecărei țări, consolidarea orientării către performanță și îmbunătățirea sinergiilor cu alte instrumente; SALUTĂ progresele realizate la nivelul statelor membre și al domeniilor de politică în ceea ce privește selectarea proiectelor și FACE APEL la statele membre să accelereze și mai mult implementarea și utilizarea fondurilor în vederea maximizării contribuției fondurilor structurale și de investiții europene (fondurile ESI) la prioritățile-cheie ale Uniunii;

¹ Doc. 14263/17.

² http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/reports/2017/esif-simplification-hlg-proposal-for-policymakers-for-post-2020.

³ Doc. 15788/17 + ADD 1.

- (6) RECUNOAȘTE, în același timp, că programele din perioada 2014-2020 au demarat lent și IA ACT de diferitele motive de întârziere, cum ar fi adoptarea cu întârziere a legislației, complexitatea normelor și introducerea unor norme noi, procedurile îndelungate de desemnare a autorităților competente din statele membre, precum și suprapunerea închiderii perioadei de programare 2007-2013 cu începerea noii perioade de programare 2014-2020; CONSIDERĂ, prin urmare, că provocările sunt în continuare de actualitate și că este necesară o simplificare substanțială a implementării fondurilor ESI în perioada post-2020;
- (7) MENȚIONEAZĂ că prezentele concluzii ale Consiliului nu aduc atingere nici rezultatelor negocierilor privind viitorul cadru financiar multianual al UE, nici discuțiilor viitoare cu privire la politica de coeziune post-2020;
- (8) ÎȘI REAFIMRĂ ANGAJAMENTUL față de organizarea unor dezbateri politice periodice între miniștrii de resort din cadrul Consiliului Afaceri Generale pe tema politicii de coeziune și a fondurilor ESI;

I. Un sistem de gestiune și control bazat pe principiile subsidiarității și proporționalității

- (9) CONSIDERĂ că sistemul de punere în aplicare a politicii de coeziune post-2020 ar trebui să aibă o bază solidă în principiile subsidiarității și proporționalității, recunoscând rolul important al autorităților competente din statele membre și regiuni în ceea ce privește programarea, implementarea, monitorizarea, evaluarea, controlul și auditul; își REITEREAZĂ apelul adresat Comisiei în noiembrie anul trecut⁴ de a lua în considerare introducerea unui sistem de punere în aplicare mai simplu, bazat pe aplicarea efectivă a principiului proporționalității și pe utilizarea normelor naționale și a sistemelor naționale și regionale cu o funcționare bună, care să poată fi adoptat de toate statele membre și regiunile pe baza unor criterii transparente, obiective și măsurabile;
- (10) SUBLINIAZĂ că responsabilitățile Comisiei și ale statelor membre ar trebui să fie definite mai clar, în scopul reducerii suprapunerilor;

⁴ Concluziile Consiliului privind sinergii și simplificare pentru politica de coeziune post-2020, doc. 14263/17, p. 6.

- (11) CONSIDERĂ, fără a aduce atingere responsabilităților Comisiei în temeiul tratatelor de a executa bugetul în cooperare cu statele membre, că principalele sarcini ale Comisiei ar trebui să fie:
- să convină cu statele membre asupra obiectivelor și aspectelor strategice ale programării,
 - să monitorizeze realizarea de performanțe și rezultate în cadrul programelor și
 - să asigure, împreună cu statele membre, funcționarea eficientă și corectă a sistemelor de gestiune și control, precum și o bună gestiune financiară, căutând în același timp modalități de a transfera statelor membre mai multă răspundere în ceea ce privește aspectele operaționale legate de implementare;
- (12) CONSIDERĂ că sistemele de gestiune și control ar trebui să se bazeze cât mai mult posibil pe normele și autoritățile naționale; INVITĂ Comisia, ținând seama în mod corespunzător de responsabilitățile care îi revin în materie de execuție bugetară, să se axeze mai curând pe auditurile de sistem decât pe proiecte individuale și controlul cheltuielilor, care ar trebui să constituie în special responsabilitatea statelor membre;
- (13) CONSIDERĂ de asemenea că, pentru sistemele care s-au dovedit funcționale în perioada de programare 2014-2020 și care nu au suferit schimbări majore în noua perioadă, procedurile de desemnare nu ar trebui să fie repetate;
- (14) CONSIDERĂ că auditurile efectuate de Comisie ar trebui să fie bazate pe riscuri și să urmeze abordarea auditului unic, pentru a se evita auditarea excesivă; ÎNCURAJEAZĂ de asemenea statele membre să aplice o abordare bazată pe riscuri a controalelor de gestiune, concentrându-se asupra verificărilor acolo unde nevoia este cea mai mare și evitând controalele ample, care acoperă fiecare element al cererilor de plată individuale;
- (15) CONSIDERĂ că actualul sistem de acceptare anuală a conturilor ar trebui să fie revizuit pentru a se vedea cum ar putea fi redusă sarcina administrativă;

II. Legislație simplificată și programare flexibilă

- (16) REITEREAZĂ faptul că simplificarea normelor este esențială pentru implementarea în timp util a fondurilor ESI și pentru ca politica să ducă la rezultate mai numeroase și mai bune, îmbunătățind astfel și vizibilitatea acesteia; CONSIDERĂ că simplificarea ar trebui să aibă loc atât la nivelul UE, cât și la nivel național;
- (17) CONSIDERĂ că legislația pentru perioada post-2020 ar trebui să prevadă, în măsura posibilului, accentuarea aplicării legislației naționale, să fie flexibilă și să se concentreze în special asupra principalelor elemente ale gestionării fondurilor ESI; dispozițiile detaliate pentru toate tipurile de cazuri, derogările și orientările ar trebui să fie evitate;
- (18) CONSIDERĂ, de asemenea, că legislația UE pentru perioada post-2020 ar trebui, acolo unde este cazul și ținând seama de particularitățile diferitelor fonduri, să asigure armonizarea normelor, a procedurilor și a definițiilor aplicabile diferitelor fonduri în cadrul gestiunii directe și al gestiunii partajate; conținutul diferitelor reglementări nu ar trebui să se suprapună și, ori de câte ori este cazul și pe baza experiențelor anterioare, elementele actuale ar trebui să fie păstrate pentru a se asigura continuitatea;
- (19) REAMINTEȘTE poziția sa stabilită în concluziile sale din noiembrie 2017⁵, conform căreia aplicarea și asigurarea respectării unor norme în materie de concurență necesare pentru funcționarea pieței interne ar trebui să prevadă un tratament coerent al proiectelor similare în cadrul bugetului UE, indiferent de regimul de gestiune, ținând seama în același timp de particularitățile sectorului agricol și al pescuitului;
- (20) SUBLINIAZĂ că o astfel de armonizare a normelor care reglementează fondurile ESI este importantă pentru crearea de sinergie în urma utilizării diferitelor instrumente, exploatând astfel pe deplin potențialul acestora; CONSIDERĂ că obiectivele diverselor instrumente ale UE ar trebui să fie bine definite, astfel încât să se asigure o delimitare mai clară între acestea; abordarea bazată pe programarea din fonduri multiple ar trebui consolidată prin crearea unei structuri de program mai flexibilă, care să permită combinarea diferitelor intervenții din fondurile ESI, însă utilizarea acestei abordări ar trebui să rămână opțională;

⁵ Doc. 14263/17, p. 3.

- (21) CONSIDERĂ că acordurile de parteneriat ar trebui să se concentreze pe obiective globale și aspecte strategice generale inerente tuturor fondurilor ESI și că nu ar trebui să se suprapună cu conținutul programelor, care, la rândul lor, ar trebui să se concentreze pe aspectele operaționale; în plus, formatul acordurilor de parteneriat și al programelor ar trebui să fie scurtat și simplificat în mod semnificativ și limitat la acele aspecte esențiale care urmează să fie convenite între statul membru, autoritățile de management și Comisie; pentru statele membre și regiunile în care se desfășoară puține programe sau în care alocarea de fonduri este scăzută ar trebui să fie explorată posibilitatea ca acordurile de parteneriat să fuzioneze cu programele;
- (22) CONSIDERĂ că ar trebui asigurată o mai mare flexibilitate în cadrul programării și al reprogramării, dând astfel statelor membre și regiunilor posibilitatea de a integra nevoile lor specifice în domeniul de aplicare tematic al politicii de coeziune;
- (23) INVITĂ Comisia să caute modalități prin care statelor membre și regiunilor să li se ofere posibilități de a reacționa rapid la evenimente neprevăzute, de a reajusta obiectivele programelor și de a permite modificarea lor rapidă;
- (24) CONSIDERĂ că utilizarea opțiunilor simplificate în materie de costuri ar trebui să fie prelungită până în perioada de programare post-2020 și INVITĂ Comisia să analizeze posibilitatea de a spori utilizarea acestora, inclusiv pentru proiectele care fac obiectul achizițiilor publice;
- (25) INVITĂ Comisia să își continue eforturile care urmăresc dezvoltarea și utilizarea pe scară mai largă a opțiunilor simplificate în materie de costuri „gata de utilizare” și a plăților bazate pe îndeplinirea condițiilor, cât mai devreme posibil în cadrul procesului de programare și în strânsă cooperare cu statele membre;
- (26) SUBLINIAZĂ că auditorii sunt actori importanți care ajută statele membre să prevină erorile și să evite lipsa de securitate juridică în momentul aplicării opțiunilor simplificate în materie de costuri și SUGEREAZĂ Comisiei și statelor membre să îi implice în elaborarea normelor pentru perioada post-2020, oferind recomandări, acolo unde este cazul;

- (27) INVITĂ Comisia să depună eforturi pentru simplificarea sistemului de indicatori, cu o metodologie, o terminologie și definiții armonizate, care ar permite colectarea cu mai multă ușurință a datelor necesare evaluării performanței politicii de coeziune și a fondurilor ESI, concomitent cu simplificarea raportării;

III. Tranziție fără dificultăți de la o perioadă de programare la cealaltă

- (28) INVITĂ Comisia să își prezinte propunerile legislative pentru perioada post-2020 cât mai curând posibil după înaintarea propunerii pentru viitorul cadru financiar multianual al UE și să continue cooperarea și schimburile strânse cu statele membre cu privire la elementele-cheie ale conceperii și punerii în aplicare a politicii pe parcursul procesului de pregătire a noii legislații;
- (29) CONSIDERĂ că, pentru a facilita și a accelera implementarea în următoarea perioadă de programare, statele membre și Comisia ar trebui să înceapă pregătirile pentru viitoarele programe cât mai curând posibil, permițând astfel ca deciziile cu caracter obligatoriu cu privire la programe să fie adoptate cât mai aproape de momentul adoptării legislației UE;
- (30) CONSIDERĂ că noua legislație ar trebui să prevadă instrumente, cum ar fi „tranziția”, pentru a crea un anumit nivel de continuitate pentru acele investiții pe termen lung ale căror priorități, logică de intervenție, acțiuni care urmează să fie sprijinite etc. nu s-au schimbat și a căror implementare se întinde pe două perioade de programare;

IV. Utilizarea viitoare a instrumentelor financiare

- (31) CONSIDERĂ că, deși utilizarea instrumentelor financiare ar trebui să rămână opțională, dispozițiile referitoare la instrumentele financiare pentru perioada post-2020 ar trebui să încurajeze statele membre și regiunile să recurgă la aceste instrumente acolo unde și atunci când utilizarea acestora este considerată adecvată;

- (32) OBSERVĂ că scopul principal al instrumentelor financiare sprijinite prin fondurile ESI este de a duce la îndeplinire obiectivele de politică și SUBLINIAZĂ că un astfel de sprijin ar trebui să evite dublarea instrumentelor de finanțare deja disponibile pe piață; CONSIDERĂ că structura și implementarea instrumentelor financiare și raportarea în cadrul acestora ar trebui să fie simplificate în mod semnificativ; în plus, instrumentele financiare și granturile ar trebui să poată fi combinate cu mult mai multă ușurință în următoarea perioadă de programare;
- (33) CONSIDERĂ că ar trebui să se asigure condiții echitabile între instrumentele financiare din cadrul gestiunii directe și cele din cadrul gestiunii partajate;

V. Abordare teritorială

- (34) CONSIDERĂ că abordarea integrată este un element esențial al fondurilor structurale și de investiții europene; RECUNOAȘTE că instrumentele teritoriale din perioada 2014-2020, cum ar fi investițiile teritoriale integrate (ITI), dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC) sau axele prioritare mixte, ar trebui să fie menținute în perioada post-2020; în pofida particularităților Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), ar trebui ca aplicarea acestor instrumente să fie opțională, să se bazeze pe strategii teritoriale integrate și să fie simplificată în mod semnificativ, pentru a facilita implementarea instrumentelor și a le adapta mai bine la situația socioeconomică a unui anumit tip de teritoriu, permițând astfel implicarea diferitelor entități în punerea în aplicare a politicilor publice fără a impune o sarcină administrativă excesivă;
- (35) SALUTĂ Comunicarea Comisiei „Stimularea creșterii economice și a coeziunii în regiunile frontaliere ale UE”⁶ și IA CUNOȘTINȚĂ de propunerile din aceasta privind acțiuni suplimentare ale UE menite să faciliteze cooperarea transfrontalieră, inclusiv după 2020, și INVITĂ Comisia să exploreze posibilitățile de extindere a acestor studii la frontierele maritime și alte frontiere externe ale UE, după caz;

⁶ Doc. 12419/17 + ADD 1.

- (36) RECUNOAȘTE valoarea adăugată europeană a cooperării teritoriale europene și SUBLINIAZĂ faptul că cooperarea teritorială transfrontalieră, transnațională și interregională, inclusiv dincolo de frontierele maritime, precum și cu țările terțe, ar trebui să continue să facă parte din politica de coeziune post-2020, în timp ce punerea în aplicare a programelor Interreg ar trebui să fie facilitată, pentru a le spori efectele;
- (37) SALUTĂ Comunicarea Comisiei privind specializarea inteligentă, intitulată „Consolidarea capacităților de inovare în regiunile Europei: strategii pentru o creștere stabilă, durabilă și favorabilă incluziunii”⁷, inclusiv acțiunile-pilot pentru testarea de noi abordări pentru proiecte interregionale de inovare și pentru zonele unde are loc o mutație industrială, precum și acțiunile în favoarea regiunilor mai puțin dezvoltate;
- (38) SALUTĂ Raportul Comisiei privind Agenda urbană a UE⁸ și RECUNOAȘTE că Agenda urbană a UE a introdus un nou model de parteneriat și dialog direct între autoritățile urbane, instituțiile naționale și europene și alte părți interesate pentru abordarea provocărilor urbane comune; INVITĂ Comisia și statele membre să continue să joace un rol activ în punerea în aplicare a Agendei urbane a UE; AȘTEAPTĂ CU INTERES următorul raport al Comisiei privind punerea în aplicare a Agendei urbane a UE;
- (39) SALUTĂ Comunicarea Comisiei „Un parteneriat strategic consolidat și reînnoit cu regiunile ultraperiferice ale UE”⁹ și INVITĂ Comisia să continue lucrările privind măsuri specifice pentru regiunile ultraperiferice, în conformitate cu articolul 349 din TFUE privind nevoile speciale și oportunitățile teritoriilor respective;
- (40) INVITĂ Comisia să continue lucrările privind măsuri specifice pentru zonele rurale, zonele afectate de tranziția industrială, precum și regiunile afectate de un handicap natural sau demografic grav și permanent, cum ar fi regiunile cele mai nordice cu densitate foarte scăzută a populației, precum și regiunile insulare, transfrontaliere și muntoase, în conformitate cu articolul 174 din TFUE.

⁷ Doc. 11426/17 + ADD 1.

⁸ Doc. 14599/17.

⁹ Doc. 13715/17 + ADD 1-3.